

Samboeravtale

Advokatens hjørne er en fast spalte i medlemsmagasinet, der Skaun Advokatfirma svarer på spørsmål sendt inn av medlemmene. Det kan være praktiske spørsmål i anledning salg, kjøp og leie av bil, eller spørsmål innenfor andre juridiske fagområder, f.eks. arv, eiendom, mv. Ikke nøl med å sende oss ditt spørsmål. Spørsmål sendes til Norsk Bobilforening per e-post: post@bobilforeningen.no.

Det blir stadig mer vanlig å velge bort ekteskapet til fordel for et samboerskap. Med dette følger en del spørsmål om hvilke regler som gjelder for samboere – både underveis i samboerskapet og ved et samlivsbrudd.

I denne artikkelen belyser vi to av de spørsmålene som ofte går igjen i henvendelsene vi mottar. Nemlig om samboeravtale er en god idé og hvilken rett en samboer har til å sitte i uskifte hvis partneren dør.

Samboeravtale – nødvendig eller bare en kime til dårlig stemning?

Dere har nettopp flyttet sammen og alt er rosenrødt, og kjærligheten sprudler. Er dette tiden for å ta opp hva som skal skje dersom dere går fra hverandre?

Svaret er ja! Nå er det beste tidspunktet å drøfte hva som skal skje dersom dere skulle gå fra hverandre; nettopp fordi dere er forelsket og enig om det meste.

Dere bør samtidig diskutere de økonomiske forholdene som påvirkes hvis en av dere dør.

Loven inneholder ingen oppskrift på hva som skal tas med i en samboeravtale. Som rettesnor bør man derfor rette fokus mot formålet med avtalen; å skape forutsigbarhet for begge to både underveis i samboerskapet, og ved et eventuelt samlivsbrudd.

Noen forslag til punkter du kan ta med i en samboeravtale:

- En oversikt over hva hver av dere eier – alene og i sameie. Eiendeler som dere eier sammen, for eksempel felles bolig, må angis med eierbrøk. Dersom en eller begge har arvemidler i behold, bør dette fremgå av avtalen.
- Det kan være greit å avtale at eiendeler anskaffet underveis i samboertiden skal være i sameie – med mindre noe

annet er avtalt eller klart fremgår av anskaffelsen.

- Dekning av utgifter og ansvaret for gjeld. I den forbindelse er det viktig å angi hva som er den enkeltes særgjeld (eneansvar), og hva som er fellesgjeld.
- Skal det opprettes en felles konto hvor dere jevnlig innbetaler et beløp til dekning av faste løpende utgifter som husleie, strøm, vedlikehold, mv.? Hvor mye og hvor ofte skal eventuelt hver av partene innbetale penger til en slik konto?
- Ta stilling til om det skal opprettes forsikringsdekninger, eventuelt hvorvidt den andre parten skal være begunstiget i eksisterende forsikring.
- Ved påkostning på bolig/fritidseiendom utover vanlig vedlikehold, bør det reguleres hvor mye hver av partene skal dekke. I tillegg må det tas stilling til om dekning av slik påkostning skal gis konsekvenser for eierforholdet av boligen/fritidseiendommen.
- I tillegg må det altså avtales hva som skal skje ved et eventuelt samlivsbrudd, og her er noen forslag du kan bruke i den forbindelse:
- Det som er en samboers eneeie, skal holdes utenom fordelingen. Lag gjerne en oversikt – særlig hvis en av dere, eller begge, eier verdifulle eiendeler.
- Det bør fremgå hvordan boligen/fritidseiendommen skal verdsettes for det tilfelle at en av partene skal fortsette å bo der etter samlivsbruddet. Eksempelvis at partene blir enige om at dere skal bruke gjennomsnittsverdien av takstene fra to uavhengige takstmenn.
- Dersom det er avtalt begunstigelser i forsikringsavtaler, bør det reguleres hva som skal skje ved samlivsbrudd – eksempelvis at partene forplikter seg til gjensidig å oppheve begunstigelsen.
- Dersom partene ikke har blitt enig om fordeling av felles

eiendeler innen en fastsatt frist, kan hver av partene kreve eiendelen solgt.

- I et samboerforhold kan de økonomiske forholdene endre seg over tid. Det kan derfor være greit å vurdere å revidere avtalen underveis i samboerskapet.
- Slike endrede forhold kan eksempelvis være at en av partene arver, at en av partene nedbetaler på den andre partens lån, at partene i fellesskap kjøper en fritidseiendom, osv.
- Husk også at selv om den store forelskelsen kanskje har lagt seg, så er det ikke for sent å skrive en samboeravtale.

Har du spørsmål eller ønsker du veiledning; medlemsfordelen du har hos oss kan også brukes på spørsmål om samboeravtaler.

Rett til uskifte som samboer

Mange er bekymret for hva som vil skje med felles bolig den dagen samboeren faller fra, og lurer på om arvingene til samboeren kan kreve å overta boligen.

Arveloven bestemmer når en samboer kan overta felles bolig etter samboerens død, ved et uskifte. Et uskifte for samboere innebærer at en del av arveoppgjøret med avdøde arvinger utsettes, og at gjenlevende overtar samboernes felles bolig og innbo, og eventuell fritidseiendom og bil som tjente til felles bruk.

Det er allikevel ikke alle samboere som kan kreve uskifte – det er kun den som var samboer med arvelateren ved dødsfallet og har, har hatt eller venter barn med arvelateren, som har rett til å sitte i uskifte.

Dersom avdøde hadde særkullsbarn, må i tillegg samtlige særkullsbarn samtykke til uskifte.

Det finnes mange samboerpar som ikke har felles barn og hvor hver av partene har barn fra tidligere forhold. Disse vil ikke ha rett til å sitte i uskifte, og vil heller ikke ha en lovbestemt rett til arv etter sin samboer. Ønsker man at den andre samboeren skal ha rett til arv må dette derfor fastsettes i testament, og samboerparet kan gjøre dette ved et gjensidig testament.

Det er viktig å være oppmerksom på at arveretten til samboeren ikke kan gå ut over pliktdelsarven til eventuelle (særkullsbarn).

Selv om vilkårene for uskifte er oppfylt er det viktig at gjenlevende samboer foretar en grundig vurdering av hvorvidt hen ønsker å overta boet uskiftet. En samboer som velger å overta eiendeler i uskifte, må også overta ansvaret for all gjeld som påhviler den avdøde, ikke bare gjeld som er knyttet

til de eiendelene som overtas uskiftet.

I tillegg er det viktig å huske at retten til uskifte faller bort hvis den lengstlevende samboeren gifter seg. En arving kan også kreve skifte av uskifteformuen hvis den lengstlevende har hatt samboer i minst to år eller har, har hatt eller venter barn med den nye samboeren.

Vi har flere advokater i Skaun med ekspertise innen arverett, og som allerede har hjulpet flere medlemmer med nyttige og viktige avklaringer rundt spørsmål om uskifte for samboere.

Advokatfullmektig
Camilla Barth

Advokat/ partner
Anders Stub Søtorp

Skaun
ADVOKATFIRMA

Spørsmål sendes til Norsk Bobilforening på mail til: post@bobilforeningen.no
Har du spørsmål som trenger rask avklaring eller du er i en rettslig tvist kan du ta kontakt direkte med Skaun Advokatfirma til tlf.: 920 32 414 eller mail: post@skaunadvokat.no